

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte: Nicolae Gordilă,

Judecători: Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Ion Guzun

juducînd în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2015, în cauza penală în privința lui:

Moraru Vlad Iurie, născut la 28 septembrie 1995, domiciliat în orașul Hîncești, str. Ion. Dumeniuc 10, elev în clasa XII al Liceului Teoretic „Mihail Sadoveanu”.

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 07.10.2014-23.12.2014;*

- *instanța de apel: 22.01.2015-27.02.2015;*

- *instanța de recurs: 07.05.2015-09.06.2015;*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 23 decembrie 2014, cauza fiind examinată în procedura simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Moraru Vlad a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza 287 alin.(2) lit. b) Cod penal la pedeapsa cu amendă de 400 unități convenționale, ce constituie 8 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, la 17.12.2013, aproximativ pe la orele 13³⁰, în orașul Hîncești, în stradă, în apropierea Liceului Teoretic ”Mihail Sadoveanu”, Moraru Vlad împreună cu Nacu Valeriu, din intenții huliganice, încălcînd grosolan ordinea publică, cu deosebită obrăznicie, în prezența mai multor persoane, intenționat i-a aplicat lovituri cu pumnii peste cap și diferite părți ale corpului lui Buldumac Oleg, cauzîndu-i primului conform raportului de expertiză medico-legală nr.02-D din 06.01.2014 echimoză în jurul ochiului stîng cu hemoragie în conjunctiva ochiului, excoriații, dureri pe mersul mandibulii pe stînga, traumă cranio-cerebrală cu comoție cerebrală fiindu-i cauzate vătămări corporale ușoare care au dus la dereglarea sănătății de scurtă durată.

Fapta constatată de prima instanță a fost calificată în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, care prin conținutul lor se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, săvârșită de mai multe persoane.*

3. Sentința a fost contestată cu apel de către inculpatul Moraru Vlad, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicat art. 55 Cod penal cu liberarea de răspundere penală și tragerea la răspundere contravențională și aplicarea unei sancțiuni sub formă de amendă.

În susținerea apelului a invocat că, prima instanță a ignorat faptul că a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, a conlucrat cu organul de urmărire penală, se caracterizează pozitiv la Liceul Teoretic "Mihail Sadoveanu", a reparat integral prejudiciul cauzat, iar prima instanță neîntemeiat nu l-a liberat de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională în baza articolului 55 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță:

Moraru Vlad Iurie, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 287 alin.(2) lit. b) Cod penal în temeiul articolului 55 Cod penal se liberează de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională și i se stabilește amenda în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale – 3 000 (trei mii) lei, cu încetarea procesului penal.

4.1. Instanța de apel a concluzionat că este corectă starea de fapt constată de prima instanță. Din oficiu s-a exclus semnul calificativ „*cinism deosebit*”, dat fiind, că nu se regăsește în acțiunile inculpatului.

Instanța de apel a conchis că, prima instanță n-a motivat temeinic soluția ce vizează chestiunea privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a inculpatului, deoarece în sentință, se cuprind datele privind persoana inculpatului și circumstanțele cauzei, care sunt exclusiv pozitive și care, în cumul, întrunesc condițiile legale privind liberarea de răspundere penală a inculpatului cu tragerea la răspundere contravențională și anume, inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, este liceian și se caracterizează pozitiv, a recunoscut vinovăția și se căiește sincer, a reparat integral prejudicial cauzat prin infracțiune și părțile vătămate n-au pretenții la el.

În atare situație s-a considerat că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi supus răspunderii penale și aplicarea prevederilor articolului 55 Cod penal fiind

întrunite cumulativ condițiile legale privind liberarea de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională a inculpatului.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar procurorul, invocând drept temei de casare prevederile art. 427 alin.(1) pct.6) și 10) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei și menținerea sentinței.

În susținerea recursului a indicat că, la adoptarea deciziei instanța de apel nu a individualizat în mod echitabil pedeapsa, ignorând criteriile prevăzute de art.7,75 Cod penal. Instanța de fond la stabilirea pedepsei a reieșit din scopul pedepsei penale care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și a ținut cont de gravitatea infracțiunii comise, de personalitatea inculpatului care a recunoscut vina, s-a căit de cele comise, anterior nu a comis infracțiuni, fiind la prima abatere, este elev și se caracterizează pozitiv. Din aceste considerente instanța de fond a ajuns la concluzia că pedeapsa aplicată sub formă de amendă va duce la corectarea ultimului și va atinge scopul pedepsei penale.

Mai mult ca atât, complicele Nacu Valeriu prin sentința judecătorei Hîncești din 30.09.2014 a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod Penal fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de amendă 300 unități convenționale și anume acesta a solicitat examinarea cauzei potrivit procedurii simplificate, conform art.364¹ CPP, cauza fiind disjunsă într-o procedură separată, ca ulterior inculpatul Moraru Vlad să-și schimbe opinia se și să solicite și el examinarea cauzei potrivit aceleiași proceduri.

6. Referință asupra cererii de recurs au depus inculpatul Moraru Vlad și avocatul acestuia Barbăneagră Sergiu, solicitând respingerea recursului declarat ca fiind unul inadmisibil, deoarece inculpatul a întrunit condițiile stabilite de lege, totodată anexînd și acordul de împăcare prin care părților vătămate le-a fost compensat prejudiciul material și moral, cheltuielile de judecată în quantum total de 30 000 lei, deasemenea inculpatul a executat sancțiunea contravențională și a achitat suma de 3000 lei.

7. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul procurorului urmează a fi admis, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să mențină hotărîrea primei instanțe, cînd apelul a fost greșit admis.

În susținerea recursului procurorul invocă temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală și anume: *decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse*

individualizate contrar prevederilor legale, astfel încât, în opinia recurentului, soluția în partea aplicării art. 55 Cod penal este una vădit neîntemeiată.

Totodată, Colegiul reține că, autorul recursului este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel numai referitor la aplicarea art.55 Cod penal.

Instanța de recurs consideră că în cauză sunt prezente erorile de drept menționate de recurent și ajunge la următoarele constatări:

Potrivit prevederilor art.75 Cod penal prin *criterii generale de individualizare a pedepsei* se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Sistemul dreptului penal stabilește pedepse relativ determinate, de aceste limite trebuie să se conducă instanța la aplicarea pedepsei. Aceste pedepse sunt: minimum și maximum general și minimum și maximum special prevăzut de fiecare infracțiune în textul incriminator.

Categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă pînă la cea mai aspră – detențiune pe viață.

Colegiul lărgit relevă că, instanța de fond la capitolul stabilirii pedepsei a luat în considerație prevederile art.75-77 Cod penal, aplicîndu-i inculpatului o pedeapsă echitabilă.

În același timp, Colegiul lărgit consideră necesar a menționa că, prin sintagma „poate” din textul alin.(1) art.55 Cod penal, aplicarea acestei norme nu trebuie înțeleasă ca o obligație a instanței de judecată care, în persoana judecătorului, conform art.101, 384 Cod de procedură penală adoptă soluția, inclusiv și conform propriei convingeri, făcute potrivit prevederilor art.55, dar și art.75 Cod penal.

Astfel, în situația când instanța consideră că, corectarea persoanei vinovate nu va putea fi atinsă prin soluția de liberare de răspunderea penală cu tragerea la răspunderea contravențională, nu va aplica prevederile art.55 Cod penal, ci pedeapsa prevăzută de sancțiunea normei penale în faza căreia persoana se condamnă.

În speță, instanța de fond corect a conchis că în privința inculpatului nu are obligația de a aplica art.55 Cod penal iar instanța de apel la adoptarea soluției sale a omis faptul că, fiind audiat în calitate de învinuit Moraru Vlad nu a recunoscut vina și refuză să facă declarații(f.d.80), ceea ce contravine afirmațiilor recurentului potrivit cărora inculpatul a colaborat cu organul de urmărire penală, or inițial examinarea cauzei penale a început în privința lui Moraru Vlad și în privința complicelui său minor Nacu Valeriu, ultimul solicitând examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală acceptată de către instanță și disjungată în privința lui Nacu Valeriu cauza penală (f.d.143), acesta fiind minor, la momentul comiterii infracțiunii, a fost condamnat în baza 287 alin.(2), lit. b) Cod penal cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 300 unități convenționale. Ulterior, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond inculpatul Moraru Vlad și-a schimbat poziția solicitând și el examinarea cauzei potrivit aceleiași proceduri simplificate.

De aici reiese, că instanța de apel nu a făcut o analiză amplă a circumstanțelor cauzei și eronat a ajuns la concluzia de a aplica prevederile art. 55 Cod penal în privința lui Moraru Vlad, iar argumentele recurentului prin care se critică soluția instanței de apel referitor la aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal Colegiul le consideră întemeiate, deoarece pedeapsa stabilită inculpatului prin sentință este în limita sancțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal ce prevede pedeapsa cu amendă în mărime de la 700 la 1000 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani și ținându-se cont și de limitele reducerii pentru procedura de examinare conform art. 364¹ Cod de procedură penală.

Generalizînd cele expuse, instanța de recurs conchide că de către instanța de fond s-a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele atenuante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, astfel fiind respectate dispozițiile art. 61, 75, 76 Cod penal, cît și prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală stabilindu-i-se o pedeapsă echitabilă pentru fapta comisă, sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale care își va atinge scopul și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît de către inculpat cît și de alte persoane, motiv pentru care instanța de recurs concluzionează asupra

necesității casării deciziei instanței de apel cu menținerea sentinței. Sentința inclusiv la acest capitol este absolut legală și suficient motivată.

Colegiul lărgit conchide că, instanța de apel în situația în care greșit a admis apelul declarat și prin pronunțarea unei noi hotărâri cu încetarea procesului penal prin aplicare prevederilor art.55 Cod penal, a comis o eroare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în lipsa a careva motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

În astfel de condiții, Colegiul reiterează că, temeiurile la care se referă autorul recursului sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, fapt ce determină de a admite recursul, casînd decizia instanței de apel, cu menținerea sentinței.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2015, cu menținerea sentinței Judecătorei Hîncești din 23 decembrie 2014, prin care inculpatul Moraru Vlad a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 400 (patru sute) unități convenționale, ceea ce constituie 8 000 (opt mii) lei.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 23 iunie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun